

Bizkaia

Arrazola (Atxondo): aṛđí saṛ
Arrieta: okalára iA
Bakio: *aṛđí saṛ
Bermeo: aṛđí saṛ
Berriz: *aṛđí saṛ
Bolibar: aṛđí saṛ
Busturia: aṛđí saṛ, aṛđí okelarako
Dima: aṛđíokola, *aṛđí saṛ
Elantxobe: aṛđí saṛ
Elorrio: aṛđí saṛ
Errigoiti:
Etxebarri: aṛđí saṛ
Etxebarria: aṛđí saṛ
Gamiz-Fika: aṛđí saṛ
Getxo: aṛđí saṛ
Gizaburuaga: aṛđí saṛ
Ibarruri (Muxika): aṛđí saṛ
Kortezubi: aṛđí saṛ
Larrabetzu: áṛđí (?)
Laukiz: aṛđí saṛ
Leioa: aṛđí saṛ
Lekeitio: *aṛđí saṛ
Lemoa: aṛđí saṛ
Lemoiz: aṛđí saṛ
Mañaria: aṛđí saṛ
Mendata: aṛđí saṛ
Mungia:
Ondarroa: aṛđí saṛ
Orozko: aṛđí saṛ
Otxandio: okelāṛđí, áṛđí saṛ
Sondika: aṛđí saṛ
Zaratamo: aṛđí saṛ
Zeanuri: áṛđí saṛ
Zeberio: aṛđí saṛ
Zollo (Arrankudiaga): aṛđí saṛ
Zornotza: aṛđí lođi, *aṛđí saṛ

Araba

Aramaio: okelāṛđí

Gipuzkoa

Aia: áṛđí saṛ
Amezketza: áṛđí saṛ
Andoain: áṛđí saṛ
Araatz (Oñati): aṛđí saṛ
Arrasate: aṛđí saṛ

Arroa (Zestoa): áṛđí saṛ
Asteasu: áṛđí saṛ
Ataun: aṛđí saṛ
Azkoitia: aṛđí saṛ
Azpeitia: aṛđí saṛ
Beasain: aṛđí saṛ
Beizama: aṛđí saṛ
Bergara: buskantsetaráko
Deba: aṛđí saṛ
Donostia: aṛđí saṛ
Eibar: áṛđí saṛ
Elduain: áṛđí saṛ
Elgoibar: aṛđí saṛ
Errezil: aṛđí saṛ
Ezkio-Itsaso: áṛđí saṛ
Getaria: áṛđí saṛ
Hernani: áṛđí saṛ
Hondarribia: aṛđí saṛ
Ikaztegieta: aṛđí saṛ
Lasarte-Oria: aṛđí saṛ
Legazpi: aṛđí saṛ (mark.)
Leintz Gatzaga: okelāṛđí
Mendaro: aṛđí saṛ
Oiartzun: aṛđí saṛ
Oñati: okelāṛđí
Orexa: aṛđí saṛ
Orio: áṛđí saṛ
Pasaia: aṛđí saṛ
Tolosa: áṛđí saṛ
Urretxu: áṛđí saṛ
Zegama: aṛđí saṛ

Nafarroako Foru Komunitatea

Abaurregaina / Abaurrea Alta: áṛđí saṛ
Alkutz: áṛđí saṛ (mark.)
Aniz: aṛđí saṛ
Arbizu: áṛđí saṛ (mark.)
Beruetza: áṛđí saṛ
Donamaria: aṛđí saṛ^a
Dorrao / Torrano: aṛđí saṛ
Erratzu: áṛđí saṛ
Ettxalar: aṛđí saṛ
Ettxaleku: áṛđí saṛ
Ettxarri (Larraun): áṛđí saṛ
Eugi: áṛđí saṛ
Ezkurra: aṛđí saṛ
Gaintza: áṛđí saṛ
Goizueta: aṛđí saṛ

Igoa: áṛđí saṛ
Jaurrieta: áṛđí saṛ (mark.)
Leitza: aṛđí saṛ
Lekaroz: aṛđí saṛ
Luzaide / Valcarlos: áṛtsar
Mezkiritz: áṛtsar (mark.), aṛđí saṛ (mark.)
Oderitz: áṛđí saṛ
Suarbe: aṛđí saṛ
Sunbilla: aṛđí saṛ
Urdiain: aṛđí saṛ (mark.)
Zilbeti: áṛđí saṛ
Zugarramurdi: aṛđí saṛ (mark.)

Lapurdi

Ahetze: *aṛđí saṛ
Arrangoitze: pikóko
Azkaine: ántsar (mark.?)
Bardoze: átsar (mark.), áṛđí saṛ (mark.)
Benkoitze: áṛđí saṛ, *átsar
Donibane Lohizune: maRó saṛ, *pikóko
Hazparne: átsar
Hendaia: aṛđí saṛ (mark.)
Itsasu: aṛđí saṛ, *pikóko
Makea: átsar
Mugerre: aṛđí saṛ, *phikoko
Sara: aṛđí saṛ
Senpere: *pikóko
Urketa:
Uztaritze: pikoko, ßufériako

Nafarroa Beherea

Aldude: átsar
Arboti: átsar
Armendaritze: átsar
Arnegi: átsar
Arrueta: átsar
Baigorri: aṛtsar, aṛđí saṛ, átsar
Bastida: átsar
Behorlegi: átsar
Bidarrá: átsar
Ezterenzubi: átsar, átsar (mark.)
Gamarte: átsar
Garrúze: átsar
Irisarri: átsar
Izturitze: átsar, paskátseko, átsar
Jutsi: átsar

Landibarre: átsar
Larzabale: átsar
Uharte Garazi: átsar

Zuberoa

Altzai: átsar, átsar
Altzürükü: átsar
Barkoxe: átsar
Domintxaine: átsar
Eskiula: átsar, átsar
Larraine: átsar
Montori: átsar
Pagola: átsar
Santa Grazi: átsar
Sohüta: átsar
Urdinbarre: átsar, átsar
Ürrüstoi: átsar, átsar

Mapan sartzen ez diren erantzunak

Baigorri (N): átsar
Izturitze (N): átsar

735. Mapa: oveja de deshecho / brebis de réforme / old sheep

GALDERA: 26100; ALEANR: 324

	ardi sar
	ardi zar
	artzar
	atzar
	atzargei
	pikoko
	okelardi
	ardiokola
	ardi okelarako
	okalara ill
	buxeriako
	pazkatzeko
	buzkantzetarako
	marro zaar
	ardi lodi
	ardi

- Galdera honetan zaharregi den eta hiltegiara igortzekoa den ardiaren izena galdegin da.
 - Galdera honen inguruan ondoko informazio hau ere bildu da zenbait herritan: Ipar Euskal Herriko ekialdeko hainbat herritan ‘atzargei’ elea bildu da harakindegira igortzeko gizentzen den ardia izendatzeko. “Atzarra” ‘ardi zaharraz’ gain gazteagoa ere izan daiteke (bi urte eta erditan ere “atzar” deitzen dela jaso da Bastidan).

Dima: *Ardi sarra isi likitok da okolarako es.*
Ondarroa: *Ori eixen da ilde jan edo, sesiñe moduen..., sesiñe edo...*
Elgoibar: *Zortzi beatzi bat urte ero...*
Lekaroz: *Amar, amabi urte re bai, gutti amabite baño...*
Arrangoitze: *Alimalea kentzen dugulaik alagitako, ‘pikoko’ erraten da emen.*
Gamarte: *Atzarra, gaztio ta hobio da [irriz], bihortxeko atzarra, hua hobeengan bihortxetan da, sei hortxetaano, markan deno huna da.*
Bastida: *Ordian atzarra hiltzen zen eta artho sartzeko bethi ikhusi dut etxen.*
Domintxaine: *Zaharrago ta zallago uk.*
Altzürükü: *“Atzarra” da ardi zaharra eta bardin jentia atzartiükü; “à la réforme” hua.*